

3 söndagen efter Trettondedagen

Tom Hardts postilla, andra årgången

Evangelium: Joh. 4:27–42.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Under rubriken och predikoämnet *"Jesu makt att skapa tro på jorden"* skänker oss denna söndag det evangelium, som vi nyss hört från altaret, och som talar om hövitsmannen, om vilken Jesus säger: *"I Israel har jag icke funnit så stor tro"*. Denna stora, av Jesus prisade tro har vi hört i hövitsmannens: *"Säg allenast ett ord, så bliver min tjänare frisk"*. Detta är utan tvekan textens centrum, dagens budskap, som predikoämnet med all rätt framhäver. Tron, trons gåva, trons storhet är verkligen något att predika om, något som Jesus själv har lyft fram och överlämnat åt sin kyrka att förkunna och försvara. Som ett jämt, stadigvarande flöde flyter denna lovprisning av tron fram i evangelierna: *"Din tro har hjälpt dig"*, *"Ske eder efter eder tro"*, *"din tro är stor"*. Så sägs det ofta och med eftertryck, och så skall det också hos oss ofta och med eftertryck sägas, så sant som vi har Jesu Kristi predikstol ibland oss.

Tron är alltså inget, som kan skuffas undan till den subjektiva fromhetens och känslornas värld utan är något helt avgörande, med vilket vår frälsning står och faller. Ja, tron är till sitt väsen just frälsningens mottagande, är förtröstan på Ordet från Guds mun, varigenom Gud uppenbarar sig som vår Gud och gör oss till sina barn, det förbehållslösa överlämnande, som talar i hövitsmannens: *"Säg allenast ett ord, så bliver min tjänare frisk"*. Så är Ordet och tron av Gud hänvisade till varandra, så att Ordet talar till tron, och tron skapas, formas och upprätthålles av Ordet. Tron är det vaxavtryck, vari Ordet stämplar sitt heliga sigill. Bara under denna förutsättning låter det sig förklaras, att Jesus kan förhålliga, prisa och upphöja tron hos den syndiga, fallna människan. Den är ju hans eget verk, hans Ords stämpelavtryck, alldeles som predikoämnet uttalar: *"Jesu makt att skapa tro på jorden"*.

Hövitsmannens tro är alltså inte en tro i vädret, ett utbrott av hans innersta, en reflex av hans militära lydtnadsinställning. Hans tro står liksom dagens hela evangelium under det förtecken, som anges i verserna omedelbart före texten: *"Ty Jesus förkunnade*

sin lära för dem med makt och myndighet och icke såsom deras skriftlärde". (Matt. 7:29) Jesu Ord bryter in såsom en trosuppväckande och trosuppehållande kraft i tillvaron och skapar där hans kyrka, hans heliga troende. Den makten hade i själva verket hövitsmannen redan mött i Gamla Testamentets budskap om den tillkommande Messias, om hans rike och syndaförlåtelse, ty evangelisten S:t Lukas låter i sin utförligare version av dagens evangelium judarna anbefalla mannen hos Jesus med orden *"ty han har vårt folk kärt, och det är han som har byggt synagogan åt oss"*. (Luk. 7:5) I Jesus igenkände hövitsmannen den, som skrifterna vittnade om. De profetior, som fanns i bokrullarna i synagogans heliga skåp, hade blivit kött och blod i den Jesus, vars Ord mannen så helt litade på. Så är det inte först textens avslutande under, helbrägdagörelsen av mannens tjänare, som är Jesu verk. Redan tron, tron först och främst, är Ordets verk, är Jesu verk, ja, *"av nåden ären I frälsta genom tro – och det icke av eder själva, Guds gåva är det"*. (Ef. 2:8)

Denna Jesu lovprisning av tron är alltså inte en lovprisning av mänskliga anlag, av en enkel mans rättframhet, av den disciplinerade officerens helgjutenhet. Hur litet mänsklig fromhet, mänsklig talang, mänsklig predisposition betyder, ser vi i Jesu ord: *"Många skola komma från öster och väster och få vara med Abraham och Isak och Jakob till bords i himmelriket, men rikets barn skola bliva utkastade i mörkret därutanför; och där skall vara gråt och tandagnisslan"*. Om några skulle patriarkernas ättlingar, det heliga folket, från vilket *"Kristus är kommen efter köttet"* (Rom. 9:5), efter mänsklig, psykologisk, förnufts-mässig beräkningsgrund vara trons mästare, de första inför Gud, hövitsmannens övermän. Så är det dock icke, utan här gäller himmelrikets regel, dess oförklarliga mysterium, nådens hemlighet: *"men många som äro de första skola bliva de sista, och många som äro de sista skola bliva de första"*. (Matt. 19:30) Detta är inte en mänsklig världsförklaring, mänskligt snusförnuft, utan det, som den av Jesus skapade tron mottager, omfattar och förkunnar. Ja, vi säger, att

- I. den av Jesus skapade tron är tron på det yttre, hörbara Ordet,
- II. den av Jesus skapade tron är tron på Guds förbehållslösa godhet,
- III. den av skapade tron är icke var mans utan Guds gåva.

I. Den av Jesus skapade tron är tron på det yttre, hörbara Ordet.

Märkligt nog har hövitsmannens ord i dag kommit att vrängas till något falskt och vilseledande. Som nattvardsbön möter vi dessa ord i lätt redigerat skick som "Herre, jag är icke värdig, att du går in under mitt tak. Men säg allenast ett ord, så bliver din tjänare frisk." Det är en god början och ett gott slut, där "min tjänare" blivit "din tjänare". Det goda störs dock av mellanledet: "Säg allenast ett ord", som om det nu gällde ett tyst, hemligt ord, som skulle komma direkt från Gud i själens innersta. Ordet är dock redan uttalat: "för eder utgiven" och "för eder utgjutet", hörbart, tydligt, av prästens mun, och därför beder vi i stället: "icke värdig ... men på ditt ord och på ditt löfte kommer jag härtill". (1695 års psalmbok)

II. Den av Jesus skapade tron är tron på Guds förbehållslösa godhet.

När vi i orden "för eder utgiven" och "för eder utgjutet"

tar emot hela Guds frälsning, vår obegränsade, överflödande rättfärdiggörelse, när vi görs till ett med Jesus Kristus, tror tron Guds förbehållslösa godhet mot oss, hans vilja att göra gott mot oss, bara gott. Så tror tron trots otrons protester, och vi lär oss att bedja: "Jag tror, hjälp min otro". (Mark. 9:24) Så överlämnar vi oss och allt vårt till Gud med den bön, som evangeliets spetälske ber: "Herre, vill du, så kan du göra mig ren". I detta "vill du" ligger ingen misstanke, ingen osäkerhet, utan den fullaste visshet, att Gud bara vill mig gott.

III. Den av Jesus skapade tron är icke var mans utan Guds gåva.

Aposteln skriver: "Ty tron är icke var mans". (2 Tess. 3:2) Med dessa ord dras ett streck för alla falska förhoppningar om att särskilt talföra predikanter eller särskilt lämpliga metoder skulle göra tron till "var mans", till denna världens egendom. Tvärtom vill aposteln varna oss för att "var man" är trons fiende, just det som Jesus sagt oss i evangeliet. Berövade alla dessa falska storhetsdrömmar ser vi trons sanna storhet: "Men det som för världen var dåraktigt, det utvalde Gud ... Ty han ville icke att något kött skulle kunna berömma sig inför Gud". (1 Kor. 1:27 ff.)

Amen.